

PROF.DR. NIHAD KAPETANOVIĆ U POVODU 80. ROĐENDANA

Slika 1: Prof.dr.Nihad Kapetanović

Uz ime uvaženog emeritus prof.dr.sc. Nihada Kapetanovića, dipl.inž.geod. uvijek se vežu epiteti kojima se iskazuje vrlo visok nivo predanosti ne samo stručnim problemima geodezije nego prije svega pedagoškom radu u nastavi sa studentima. Profesor je dugi niz godina držao predavanja studentima šumarstva, građevinarstva i naravno geodezije. Profesorov pedagoški rad je rezultirao dobrim snalaženjem inženjera u rješavanju problema u praksi, za šta se može reći da je obilježje ne samo teritorije Bosne i Hercegovine, nego i teritorija čitave bivše Jugoslavije.

April tekuće 2012. godine je mjesec u kojem profesor Kapetanović slavi svoj 80. rođendan i u prilično dobrom zdravlju ulazi u devetu deceniju života. Tim povodom donosimo zanimljiv razgovor s uvažanim profesorom Kapetanovićem, kao i neke interesantne fotografije iz njegovog porodičnog albuma.

GG: Poštovani profesore, rođeni ste u aprilu 1932. godine. Predlažem da čitaocima Geodetskog glasnika upoznate s Vašim mjestom rođenja i djetinjstvom.

K: Rođen sam 24.04.1932. u selu Srednja Zelinja kod Gradačca, gdje mi je majka bila u to vrijeme učiteljica. Trebalo je da se rodim u Sarajevu, gdje je već bilo rezervirano mjesto u bolnici, ali nisam htio čekati, pa sam se rodio uz pomoć jedne iskusne domaćice, tj. samouke babice. Takve spretne žene u tom kraju su se zvale "bika". Zelinje iz tog doba se ne sjećam, jer su se roditelji, činovnici, uspjeli zaposliti u Tuzli kada sam imao dvije godine. Rodno selo i "biku" sam upoznao tek kasnije, 1945. ili 1946. godine, kada sam sa roditeljima i bratom posjetio rodno selo. Nevjerovatno je bilo kako su nas bivši majčini đaci i njihovi roditelji srdačno dočekali i ispratili. Bili smo tamo nekoliko dana i sjećam se da smo pekli pekmez. Pamtim kako smo na odlasku prolazili kroz špalir mještana. Svaki od njih je donio neku ponudu: neko času graha, neko vijenac od oraha i suhih šljiva, neko suhi sir, teglu masla i slično. Tada je bila velika oskudica hrane, naročito u gradovima. Bili smo dirnuti tolikom pažnjom i sa suzama u očima krenuli zaprežnim kolima koje je vukao konjić zvani Putko. Do željezničke stanice u Gračanici (oko 18 km) smo se vozili skoro cijeli dan jer je Putko uglavnom vukao stvari, i ponekad majku, a mi ostali smo pješaćili i uz put često odmarali i pričali sa mještanima.

GG: Nakon završetka osnovne škole, pohađali ste gimnaziju, a nakon gimnazije studij geodezije. Kako ste se odlučili za geodeziju?

K: Djetinjstvo i prvu mladost sam proveo u Tuzli, gdje sam završio osnovnu školu i sedam razreda gimnazije, a onda smo se, opet po dekretu, 1949. godine preselili u Sarajevo, gdje sam

završio osmi razred gimnazije i maturirao. Bilo je suđeno da "sarajlija" ne postanem odmah po rođenju, nego 17 godina kasnije i ostanem to do danas. U Tuzli mi je bilo lijepo do 1941. godine, tj. do početka Drugog svjetskog rata, kada je, moje dotada idilično, djetinjstvo grubo prekinulo. Pohađao sam treći razred osnovne škole, kada je početkom aprila 1941. godine napadnuta tadašnja Kraljevina Jugoslavija i ubrzo proglašena takozvana Nezavisna Država Hrvatska. Te školske godine više nismo išli u školu, nego smo odmah dobili svjedodžbe. U septembru 1941. godine ponovno sam krenuo u školu, u četvrti razred, tako da sam osnovnu školu završio 1942. godine i upisao se u gimnaziju. Slično kao i djeca iz posljednjeg rata nismo redovno išli u školu. Školu su zauzimala razne vojske pa smo zbog toga često nastavu imali u prirodi ili neadekvatnim prostorima. Osim toga, škola je prekidana zbog zračnih uzbuna ili, i to na dulje vremena, zbog pojave pjegavog tifusa. Takvo vanredno stanje je potrajalo do završetka Drugog svjetskog rata maja 1945. godine, mada su mnogi problemi ostali i poslije toga. Kako je bila nestašica hrane, odjeće i obuće, već kao dijete počeo sam, sa bratom i drugovima, trgovati nekom sitnom robom najprije iz kuće, a onda i drugom robom koju smo "proizvodili" ili preprodavali. Pravili smo sapun od loja, kostiju i tzv. žive sode. Morao se brzo prodati dok se ne osuši i jako smanji. Od svega su najbolje išli kolači, koje je naša cijela porodica proizvodila u kućnoj radinosti, a uglavnom ja prodavao. Naime u jesen 1943. godine Tuzla je bila prvi puta oslobođena. Partizani su bili oko 40 dana i dozvoljavali sve vrste aktivnosti, pa i trgovine bez ikakvih formalnosti, dozvola i poreza. Poslije toga je Tuzla opet okupirana i policija to nije dozvoljavala. Na dan 2. oktobra 1944., Tuzla je definitivno oslobođena i slobodna trgovina je nastavljena do kraja rata, pa i neko vrijeme poslije. Morali smo zalihe rasprodati!

Od 1946. godine se stanje postepeno normaliziralo. Išli smo redovno u školu (bilo se teško navići), a škola, pionirska i omladinska organizacija stalno su organizirale mnogobojne vanškolske aktivnosti: lokalne radne akcije, sletove i druge sportske aktivnosti, akademije, razne tehničke aktivnosti, priredbe i slično.

U ostalo slobodna vrijeme smo najčešće igrali loptom, najčešće "krlenjačom" napravljenom od starih čarapa, ponekad gumenom, a u "sretnim danima" i pravom, koju smo, s velikim ponosom zvali "šlauf-mantla", jer se sastojala iz gumenog dijela koji smo stalno lijepili i kožnog koji smo stalno krpili. U to doba bilo je jako popularno šetati po korzu. Za razliku od Sarajeva, gdje je šetala uglavnom omladina u Tuzli su s jedne strane šetali i odrasli ljudi, a s druge omladina. Čekali smo da dođe novi film, u pravilu sovjetski. Kulturnih i sportskih priredbi bilo je jako mnogo, i bile su besplatne ili po simboličnim cijenama. Bio je vrlo popularan, također besplatan, Dom kulture sa bibliotekom u kojem smo čitali i igrali raznih društvenih igara. Mnogo sam se družio i sa bratom Hakijom, iako je bio pet godina stariji od mene. Naravno to druženje je ostalo i kasnije, kada smo se obojica oženili, pa su se uključile i supruge. Nažalost, brat mi je umro krajem rata 1995. godine, pa nas je za druženje ostalo samo troje.

U gimnaziji sam imao dva susreta sa geodezijom. U jednom udžbeniku trigonometrije je bilo nekoliko riječi o triangulaciji, pa smo u okviru tehničkog obrazovanja od drveta napravili limb i podjelu na njemu, te ga pričvrstili za stativ nekog starog fotografskog aparata. Na neki lim smo pričvrstili nekakav starinski dugački monokular i to je bila alhidada. Uspjeli smo mjeriti kutove, doduše ne sjećam se s kolikom tačnošću. U drugom slučaju je otac jednog našeg druga bio geometar, pa je jednog dana taj naš drug donio pravu pantljiku i prizmu i pomoću toga pribora i pritki za grah napravili smo tenisko igralište. Doduše, bilo je malo manjih dimenzija i nešto nagnuto, ali nam to nije smetalo. Mreža je bila od žice kojom su se ograđivale kokoške, teniska optica prava, a i reketi, s tim što su bili iskrpljeni.

U Sarajevu, sam sa zakašnjenjem radi selidbe upisao osmi razred gimnazije, vrijeme provodio slično kao i u Tuzli, s tim što sam dosta učio matematiku (bilo je dosta i to besplatnih kurseva), tako da sam nakon mature položio prijemni ispit iz matematike, koji je važio za upis na bilo koji tehnički fakultet u tadašnjoj Jugoslaviji.

Što se tiče fakulteta, odavno se u našoj kući odlučilo da će brat studirati ekonomiju (završio ju je u rekordnom roku 1949. godine) a ja tehniku. Imao sam veliku želju da studiram u kemiju u Zagrebu, gdje sam imao tetku, pa da ne moram jesti u studentskoj menzi. Međutim, tada je bio planski upis, pa mi je određeno da studiram metalurgiju u Ljubljani. Nekako sam uspio da studiram u Zagrebu i to geodeziju, za koju nije bilo velikog interesa. Zamislio sam da se nakon prvog ili drugog semestra prebacim na kemiju, ali su me kolege odgovorili, pošto sam već položio kolokvij iz logaritmara i nekoliko kolokvija iz nacrtne geometrije, pa šteta da propadne!

GG: Kako su tekli studentski dani u Zagrebu do 1956. godine. Ima li neka posebno interesantna situaciju koju ćete dugo vremena pamtiiti?

K: U Zagrebu je bilo lijepo i često veselo. Bilo nas je malo i na prvoj godini, a na trećoj samo pet! Jedanput je, zbog odsutnosti kolega, profesor Čubranić držao predavanje samo meni. Bilo mi je krivo, ali je on rekao da je još dobro prošao, jer je nekoliko dana ranije profesor Randić držao predavanje, doduše za dvojicu studenata, ali se na kraju ispostavilo da su Mađari, koji uopće nisu razumjeli hrvatski!

Na geodeziji nas je bilo iz svih krajeva Jugoslavije. Kada sam se upisao upravo je rahmetli profesor Ismet Aganović završavao diplomski rad. U to vrijeme nije bilo vojnog geodetskog učilišta, nego su oficiri studirali s nama. U početku su morali dolaziti u uniformi. Rahmetli prof. Abdulah Muminagić je tada bio na četvrtoj godini i čini mi se da je bio kapetan. Vanredni studenti su bili pokojni profesor Fabijan Tadić i rahmetli profesor Fetulah Smailbegović. Pošto su bili dosta stariji, ja sam ih se, iako su bili jako ljubazni, "bojao" skoro kao i profesora, a i profesori su ih jako uvažavali.

Dok je ostalim kolegama najteže padala matematika, meni je najteža bila nacrtna geometrija i vježbe iz geodezije. Naime, najviše kolega je bilo sa završenom geodetskom školom, u kojoj su učili nacrtnu geometriju i geodeziju.

Moram naglasiti, da su nas, možda i zato što nas je bilo malo, profesori i asistenti stručnih predmeta jako pazili i pomagali nam. Nakon druge godine imali smo praksu iz Topografskog premjera, u okviru koje smo snimali Kumrovec geodetskim stolom i kipreglom u mjerilu 1:10.000. Sjećam se, bilo nas je šest grupa po tri studenta. Nimalo nije bilo lako tegliti pribor: teški stativ i dasku, dugački kipregl (zvali smo ga violina) i letvu po brdima. Međutim, zahvaljujući iskusnom i susretljivom profesor Ivanu Kreisigeru mnogo sam naučio. Naime, na osnovu ograničenog broja karakterističnih tačaka, trebalo je, gledajući teren, odmah na licu mjesta konstruirati izohipse i tada sam ustvari prvi put shvatio kako se njima predstavlja teren, iako sam već bio položio geodeziju.

Sa posebnim pijetetom i sjetom sjećam se naših dragih, nažalost pokojnih profesora: Slavka Macarola, (Geodezija), dr. Nikole Čubranića (Račun izjednačenja i Viša geodezija), Mate Jankovića (Inženjerska geodezija), Branka Borčića (Kartografija), dr. Franje Brauma (Fotogrametrija), dr. Lea Randića (Astronomija), već spomenutog Ivana Kreisigera, kao i mnogobrojnih asistenata.

Na studiju sam od početka imao državnu stipendiju koja se redovno isplaćivala ako se na vrijeme polože ispiti, bez obaveze vraćanja ili zaposlenja. Već nakon druge godine radio sam sa našim profesorima na raznim stručnim poslovima, što je osim stručne, donosilo i materijalnu korist. Nakon treće godine postao sam i demonstrator, što se relativno dobro plaćalo. Tako se malo pomalo skrpilo nešto novca za džeparac i garderobu, a nešto sam mogao dati i tetki kod koje sam stanovao i hranio se. Na nagovor profesora trudio sam se posjećivati kazalište i druge kulturne priredbe, te predavanja sa slajdovima na tada popularnom Narodnom sveučilištu, čak i kada me nisu zanimala.

Svaka godina na našem Fakultetu imala je svoju crtaonu. U njoj smo crtali, učili, jeli, igrali šaha i slično, a jedan kolega se toliko udomaćio da je ponešto i kuhao. U ormariću je držao električni rešo, šerpicu, džezvu, nešto suđa i drugo.

Profesor Čubranić mi je, kao vrijednom studentu, dao za to vrijeme neuobičajen diplomski rad. Trebalo je utvrditi koliko se vrh južnog tornja zagrebačke Katedrale pomiče pod djelovanjem vjetra. Klasičnom metodom to nisam uspio. Teško je bilo naći stabilne taške i da se stativ instrumenta ne pomiče. Ljudi iz okolnih kuća nisu baš bili raspoloženi da mi omoguće mjerenja sa svojih prozora ili balkona. Osim toga, pomaci su bili vrlo mali, manji nego što je rastojanje dvostrukih vertikalnih konaca teodolita. Susretljivi profesor geodezije sa Šumarskog fakulteta u Zagrebu dr. Nikola Neidhardt se jako zainteresirao za taj moj rad i dao mi ideju da na posljednjem otvoru tornja, ispod samog križa, zagipsam dvije libele, jednu u pravcu sjever-jug, a drugu u pravcu istok-zapad i pratim otklone. Ispostavilo se da su libele bile nedovoljno precizne, pa sam postavio dva para libela, jedan koji registrira veće, a drugi manje otklone. Isto tako se pokazalo da otklone više izaziva zagrijavanje od Sunca, nego vjetar. Uglavnom praktično sam proveo dva mjeseca na vrhu Katedrale, očitavajući libele svakih pola sata. Gadno je bilo kada bi zagrmilo, pošto sam se pri očitavanju libela držao za gromobran. Tada bih brzo "sletio" u niže predjele, u stan zvonara u tornju. Naravno, razmišljao sam o uređaju za automatsko očitavanje libela, ali ga nisam realizirao. Tako je taj diplomski bio ustvari moj prvi naučno-istraživački rad.

Pitate o situacijama koje posebno pamtim. Ima ih, zajedno sa ranijim i kasnijim događajima u životu, za čitavu jednu knjigu. Bilo je tužnih, kao npr. kada nam je kolegu ubila ljubomorna žena i to pred Fakultetom, ili kada nam je poginula kolegica planinarka. Pošto se u životu samo ne radi, nego se i druži i zabavlja, dozvolit ću sebi da u odgovoru na ovo i neka kasnija pitanja, opišem neke veselije dogodovštine, uz napomenu da su zaista istinite bez dodavanja ili uljepšavanja.

- Kolege koji nisu znali ili htjeli raditi svoje programe naručivali su ih za novac. Tarifa je zavisila od količine posla. Tako se na primjer za izradu poligonog vlaka plaćalo 100 do 200 ili više dinara, zavisno od broja tačaka. Kada su se dijelili programi iz poligonog vlaka, jedan se kolega obratio asistentu riječima: "Molim Vas meni dajte program od 100 dinara".
- Profesor Macarol se volio šaliti, naročito sa kolegicama. Jedno je vrijeme u svom kabinetu držao teodolit na stativu. Ponekad je davao zadatak da se navizira na jednu tačku na tornju i pročita stanje na horizontalnom i vertikalnom limbu. Mnogi studenti su ta čitanja znali napamet. Kada je jedna studentica "uspješno riješila" taj zadatak, profesor joj je pokazao da se na objektivu teodolita nalazi poklopac! Druga žrtva je provjerila da poklopca nema, ali nije znala da je profesor u međuvremenu promijenio mjesto i visinu instrumenta!
- Isti profesor jednog dana zviždućući i ležerno odjeven dolazi na Fakultet i u blizini svog kabineta ugleda jednog studenta kako zagleda imena na vratima okolnih kabineta. Na pitanje koga traži ovaj mu odgovori: "Tražim onu svinju Makarola da mi da potpis. Profesor mu reče: "Svinja jesam, ali Makarol nisam" i da mu potpis.
- Evo kako sam praktično naučio šta znači dobra organizacija:
Jedan stariji vanredni student, Bosanac, živio je u Parizu, gdje je imao geodetsku poslovnicu, a studirao na našem Fakultetu. Jednog dana dođe na Fakultet i u jednoj crtaoni okupi sve zemljake sa raznih godina. Svakom od nas je dao da mu riješimo programe iz po jednog predmeta. Sebi nije ostavio nijedan, nego nađe kolegu s kojim

je cijelo vrijeme igrao šaha, dok smo se mi mučili s njegovim programima. Još se je i ljutio što smo malo galamili. Doduše, odveo nas je na večeru u otmjeni restoran.

Neke dogodovštine sa prakse u Splitu:

- Sa dvije značke, jednim čekićem i par kolčića išli smo neometano besplatno na kupalište Bačvice.
- Jednog kolegu koji je kasno dolazio na spavanje i budio nas (stanovali smo u studentskom domu) iznijeli smo zajedno sa krevetom u prostoriju ispred toaleta gdje su se nalazili umivaonici. Zadnji se probudio, nakon što su ga svi i uprkali perući se.
- Jedan naš asistent redovito je slao pisma supruzi u Zagreb, ali je na koverti uvijek ispisivao svoju adresu, jer "ne treba poštar znati da ja nisam u Zagrebu".

Jedna caka sa prakse u Kumrovcu:

- Stanovali smo u nedovršenom Zadružnom domu, u kojem nije bilo vode, pa smo ujutro na umivanje išli na dosta udaljenu rijeku Sutlu. Jednog dana moj kolega, i ja da bismo to izbjegli umijemo se iz čaturice trećeg kolege. Bog nas je kaznio jer u čaturici nije bila voda, nego jako zašećeren čaj, tako da su nam se cijeli dan lijepile oči. No i mi smo kaznili (četvrtog) kolegu, koji nas je izdao. Kada smo se istog dana popodne svi kupali na Sutli, "izdajici" smo sakrili odjeću, tako da je kroz cijelo selo morao proći samo u kupaćim gaćicama!

Nakon diplomiranja sam se malo odmorio, pa malo radio za privatne poslodavce-geodete. Od septembra 1956. do septembra 1957. godine služio sam vojni rok, najprije sam završio Artiljerijsku školu rezervnih oficira u Zadru, pa Topografski kurs u Užičkoj Požegi i na kraju staž u Ribnici (Slovenija).

Slika 2: Nihad Kapetanović (desno) na promociji diplomanata u Zagrebu

GG: Diplomirali ste sa odličnim uspjehom i nakon toga ste izabrani u zvanje asistenta na Šumarskom fakultetu u Sarajevu. Kako je tekao Vaš asistentski posao sa studentima šumarstva?

K: Početkom šk. 1956/57 godine javio sam se na Konkurs za asistenta iz geodezije na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Sarajevu, koji je upravo bio raspisan, kao jedini kandidat. Dok sam čekao da se procedura izbora obavi, sudjelovao sam na geodetskom snimanju mjesta Odžak (BiH). Nakon izbora, 1. decembra počeo sam raditi kao asistent. Interesantno je da sam već za 15-ak dana dobio prvu plaću, koja se u to vrijeme isplaćivala unaprijed.

Dana 01.01.1959. rođine Poljoprivredno-šumarski fakultet je ukinut a otvoreni su samostalni Poljoprivredni i Šumarski fakulteti. Ja sam od tada radio na Šumarskom fakultetu.

Sticajem (sretnih) okolnosti, samo 8 dana kasnije, tj. 9. decembra upoznao svoju suprugu Nadu, s kojom dijelim dobro i zlo evo već 55 godina. Stalno smo bili zajedno, osim službenih putovanja, geodetskih praksi i terenskih radova. Nikad se nismo ozbiljnije posvadili, ali joj ipak ponekad napomenem da imam 8 dana više radnog, nego staža s njom.

Na Šumarskom fakultetu studentima je predmet geodezija bio težak, jer je pomalo odudarao od njihovih stručnih predmeta. Teško im je padalo računanje logaritmarom, logaritamskim i drugim tablicama, ali su instrumente voljeli jer sam im dopuštao da u početku posmatraju objekte i lica (cure!) koje su željeli, pa su barem brzo naučili viziranje i fokusiranje. Moralo im se priznati da su bili vrlo vrijedni i disciplinirani, pa sam ih uz pomoć više demonstratora uspio spremi za ispit kod strogog prof. Muftića.

Iz tih prvih nekoliko godina službe izdvojit ću nekoliko događaja.

- U ljeto 1958. godine sa prof. Mufićem otputovao sam u Bosansku Krupu u čijoj smo blizini radili na arondaciji Poljoprivrednog dobra Perna. Krenuli smo vozom navečer i Nada me je ispratila na željezničku stanicu. Sutradan ujutro stigli smo u Bihać i nakon obavljanja nekih administrativnih poslova navečer stigli u Pernu. Direktor tog dobra nas je dočeka riječima: "Koji je od vas Kapetanović, stiglo je pismo za njega". Očigledno je toga dana pošta potukla sve rekorde u brzini. Komentar prof. Muftića je bio: "Pa mogla Vam je Nada sinoć dati pismo direktno u ruke".
- Radovi u Perni su se izvodili s ciljem da se vlasnicima koji su imali posjede unutar dobra isti izuzmu i dodijeli ista površina ali na drugom mjestu izvan granica Dobra. Jednog dana prof. Muftić imao je nekog posla u Krupi, pa sam ja sam otišao da snimim parcele jednog vlasnika i to geodetskim stolom, pošto se radilo o Austrougarskom premjeru. Čitav sam dan tražio i snimao jako raštrkane, manje ili veće parcele toga vlasnika. Kada sam se uvečer, jako umoran vratio, zateknem pod jednom kruškom ostale članove Komisije: prof. Muftića, sudiju, daktilografkinju, gruntovničara, direktora Dobra, šofera koji je neke od njih vozio i vlasnika parcela. Kada sam došao, prof. Muftić je za desetak minuta direktno na dasci geodetskog stola polarnim planimetrom obišao površine i zbrojio ih, gruntovničar je isto za par minuta utvrdio brojeve parcela. Na osnovu tih podataka sudija je daktilografkinji izdiktirao zapisnik i svi smo ga potpisali. Dakle taj kancelarijski posao trajao je oko pola sata. Vlasnik parcela, jedan simpatični čičica, obratio se meni riječima: "Sine ti si svoju nadnicu danas beli zaradio".
- Jedanput je prof. Muftić sa nama, svojim saradnicima snimao neki teren za preduzeće "Igman". Kako se radilo o hitnom poslu nismo sklapali nikakav ugovor, s tim da ćemo ga sklopiti naknadno. Profesor je uvijek bio jako pedantan, te nije želio da račun bude prevelik, ali ni premalen. Zato smo čitav jedan dan radili specifikaciju po geodetskim

normama, napravili je i s njom otišli kod direktora. Kada je ovaj počeo čitati: sat profesora na terenu košta toliko, u kancelariji toliko, pa isto tako za asistenta, laboranta i crtača, zavapio je: "Huso, to je za mene baš previše zapetljano. Nego ti saberi sve te sate i pomnoži sa najvećom cijenom, mi ćemo to platiti, a vi pare podijelite kako god hoćete". Profesor nipošto nije htio situaciju okrenuti u svoju korist, tako da smo svi dobili istu količinu novca po satu. On onoliko koliko je i zaradio, a ostali znatno više. Takvog posla u životu više nikada nisam imao.

Slika 3: Asistent Nihad Kapetanović (drugi s desna) na terenskim vježbama

GG: Godine 1968. prelazite na Građevinski fakultet u Sarajevu. Kakva Vas sjećanja vežu za ovu promjenu?

K: Prelazak na Građevinski fakultet 1968. godine bio je formalan. Tada je, u okviru Univerziteta izvršeno nekoliko integracija katedri na raznim fakultetima pa je Geodezija prešla sa Šumarskog na Građevinski fakultet. Ostali smo u istim kancelarijama na Šumarskom fakultetu, radili isti posao, samo po plaću išli na Građevinski fakultet. Takvo stanje je potrajalo sve do otvorenja Geodetskog smjera 1973. godine, otkada sam uz posao na Šumarskom, obavljao posao i na Geodetskom odsjeku Građevinskog fakulteta, kada sam dobio i kancelariju u nastavnoj zgradi Građevinskog fakulteta. Kasnije, tj. 01.07.1974. godine izvršena je dezintegracija, te je Geodezija vraćena na Šumarski fakultet. Opet sam radio isti posao, samo ponovo sjedio na Šumarskom fakultetu na kojem sam primao plaću. Definitivno sam na Građevinski fakultet prešao 01.07.1975. godine, nakon što sam 04.06.1975. godine izabran za docenta za predmet Geodezija.

GG: Kako ste se osjećali kada ste čuli informaciju da je Skupština Bosne i Hercegovine 1973. godine donijela odluku o osnivanju Geodetskog smjera (kasnije odsjeka) na Građevinskom fakultetu?

K: Toj odluci geodeti su se radovali, jer je dugo trajalo da se to ostvari. Istom Odlukom pokrenut je postupak za ukidanje Više geodetske škole.

Pošto na Građevinskom fakultetu nije bilo dovoljno prostora, nastava je održavana u prostorijama Više geodetske škole u zgradi Tehničke škole na Marin-dvoru. Pošto sam istovremeno radio i na Šumarskom fakultetu dosta sam putovao na relaciji Građevinski fakultet - Tehnička škola - Šumarski fakultet.

Sjećam se da je tada bilo dosta nastavnog osoblja, pa smo u Zbornici u 11 sati pili kafu. Kafu je uvijek kuhao naš dragi kolega, pokojni Ferdo Kević u jednoj ogromnoj džezvi. Iz razloga dislociranosti prostorija obično je poneko kasnio, tj. dolazio kada je kafa već bila popijena, ali je Ferdo uvijek uspio natočiti jedan fildžan uz riječi: "Kada je Kraljević Marko mogao iscijediti vode iz suhe drenovine, iscijedit će i Ferdo jedan fildžan kafe za tebe".

Odlukom Savjeta Građevinskog 1980. godine Geodetski smjer prerasta u Geodetski odsjek Građevinskog fakulteta u Sarajevu.

Zlatno doba na našem Odsjeku nastupa krajem 1983. kada je tadašnji dekan Građevinskog fakulteta docent mr. Faruk Selesković otvorio novoizgrađene dijelove objekta Zavoda za saobraćaj, Zavoda za hidrotehniku i Geodetskog odsjeka Građevinskog fakulteta. Toga dana kompletan Geodetski odsjek prešao je u zgradu u Ulici Stjepana Tomiće br. 1, gdje se i sada nalazi. Bili smo dobro kadrovski ekipirani, a činilo se i složni. Takvo stanje je potrajalo negdje do pred rat, tj. do 1991. godine, kada je počelo raslojavanje i na našem Odsjeku. Početkom rata ko je bio u prilici, odabrao je svoju stranu. Neke kolegice i kolege su iz raznih razloga otišli ili nisu mogli dolaziti na Fakultet. Mnogi su se prijavili kao dobrovoljci da brane svoju domovinu. Za vrijeme cijelog rata Odsjek je na različite načine, usprkos svemu, manje ili više aktivno radio. Zahvaljujući patriotizmu nastavnog osoblja iz zemlje i inozemstva Odsjek je sačuvan. Raduje me da upravo sada, usprkos teškim prilikama, naš Odsjek doživljava svoju renesansu. Stasa sve više vrijednih, većinom mladih doktora i magistara nauka, što obećava svijetlu perspektivu, kako Geodetskog odsjeka, tako i cijele geodetske struke.

Iz predratnog doba, radi osvježenja navest ću jednu zgodu.

- Jedna vanredna studentica, u već ozbiljnijim godinama polagala je kod profesora Ismeta Aganovića ispit iz Kartografije, koji je on predavao na Prirodno-matematičkom fakultetu. Nažalost, malo toga je znala, pa nije položila ispit. Počela je plakati i nikako nije htjela napustiti profesorov kabinet. Kada mu je to plakanje baš dosadilo, profesor joj je rekao: "Gospođo ja sada idem kod svog kolege Tadića, a Vi, kada se isplačete idite kući".

GG: Da li se možda sjećate prvog dana nastave na novootvorenom studiju?

K: Bilo je vrlo svečano, uz veliki broj uglednih uzvanika, a još ljepše i svečanije je bilo 04.10.1977. godine kada je svoj rad branio naš prvi diplomirani inženjer geodezije Edib Rondić. Bilo je prisutno vrlo mnogo njegove rodbine, prijatelja, kolega i studenata. Na našu veliku žalost rano smo ga izgubili. U odbranu naše domovine uključio se od prvog dana agresije, da bi već u akciji izvršenoj u noći 31.08./01.09.1992. godine hrabro izgubio svoj mladi, ali veoma častan i uspješan život. Nosilac je ratnog priznanja "Zlatni ljiljan". Dženaza je obavljena 18.04.1994. godine, a ukopan je na Šehidskom mezarju Kovači, u prisustvu rodbine, velikog broja prijatelja, saboraca, kolega i poznanika uz dužne vojničke počasti.

GG: Kao prvi kandidat na Geodetskom odsjeku Građevinskog fakulteta u Beogradu uspješno ste magistrirali 1972. godine. Možete li nešto reći u vezi Vašeg magisterija u Beogradu?

K: Nešto sticajem nesretnih okolnosti, a dijelom zbog oklijevanja i traženja "prave" teme za doktorski rad, propustio sam doktorirati prije uvođenja postdiplomskih studija, otkada je njihovo završavanje postalo uvjet za prijavu doktorata.

Za razliku od drugih fakulteta, gdje su se po donošenju toga zakona postdiplomski studiji počeli brzo osnivati, na geodetskim fakultetima u tadašnjoj Jugoslaviji to nije bio slučaj, a meni se žurilo. Kada je napokon 1967. godine na Institutu za geodeziju Građevinskog fakulteta otvoren prvi postdiplomski studij za geodete odmah sam se upisao i prionuo na učenje. Usput, od tridesetak upisanih postdiplomaca poznavao sam samo pokojnog kolegu Ranka Zuberu sa Rudarskog fakulteta u Tuzli. Svi ostali su bili iz Srbije. Pošto je to bio prvi takav studij, otvoren bez iskustva u tom pogledu bio je vrlo ambiciozan, i u poređenju sa kasnijim studijima te vrste jako predimenzioniran. Upravo sam pogledao u indeks i ustanovio da sam slušao 20 predmeta sa ukupno 650 sati predavanja. Od toga sam položio 16 predmeta, od kojih sam samo jedan polagao usmeno, a ostalih 15 pismeno i usmeno, sa ukupno 520 sati predavanja.

Sa nekim kolegicama i kolegama sam uspješno saradivao. Tada je bilo teško dolaziti do potrebne literature, pa smo je jedni drugima slali. I na tom studiju smo se šalili, pa ću navesti samo jednu caku:

- U toku jednog ciklusa predavanja pojavio se neki rumunski lijek za porast kose, pa je jedan kolega kojemu je bio potreban kupio jednu flašicu, po dosta visokoj cijeni. Ta mu je flašica pala sa stola u učionici i razbila se. Grupa kolega uvjerenih u efikasnost lijeka nagovarala ga je da kupi novu flašicu, druga grupa da odustane. Pripadao sam prvoj grupi i želio dokazati da je lijek zaista efikasan. Otišao sam u jednu brijačnicu i od brice zatražio malo kose sa poda, ostale od šišanja. Brico se malo čudio, ali mi je dao jednu kesicu te kose. Sutradan sam poranio i na mjesto u učionici gdje pala flašica istresao tu kosu. Kada su kolege koje nisu vjerovala u efikasnost lijeka vidjeli da je iz parketa izrasla kosa, morali su povjerovati u njegovu efikasnost.

Pravi problem na postdiplomskom studiju pojavio se kada sam trebao uzeti magistarski rad. Bio sam već dogovorio s mentorom temu iz trigonometrijskog nivelmana. Međutim na Građevinskom fakultetu u Sarajevu imali smo jedan ogroman sanduk u kojemu se nalazio daljinomjer EOS, tvornice Carl Zeiss, Jena proizveden 1966. godine. Skupljao je prašinu a i sada se nalazi u magacinu, jer bi ga teško bilo odnijeti. Neki od utjecajnih profesora željeli su da ga isprobam u okviru svog magistarskog rada. U tom smislu bilo je puno obećanja o osiguranju kamiona za prevoz i fizičkih radnika za pomoć. Nažalost, sve se to izjalovilo, pa sam najprije popravak daljinomjera, a kasnije i radnike plaćao iz svog džepa. Tako sam promijenio temu i uzeo drugi magistarski rad pod naslovom: "Prilog određivanju težina u trilateraciji sa posebnim osvrtom na težine kombinovanih mjerenja". Magistarski rad ću sasvim ukratko opisati nešto kasnije, ali ću, zbog generacija koje sada, gotovo bih rekao, "džepnim" daljinomjerima mjere dužine prikazati im sa kakvim je daljinomjerom dužine mjerio njihov stari profesor.

Elektroptički daljinomjer EOS firme VEB Carl Zeiss, Jena spadao je u red daljinomjera srednjeg dometa, a radio je na principu faznog postupka. Mjerenje faznih razlika vršilo se metodom nulovanja, a fazni kutovi čitali su se da dugmetu goniometra. Dužina nosećih valova iznosila je cca 530 nm. Aparat je imao četiri mjerne (modulirane) frekvencije u području 54 do 60 MHz, što znači četiri modulirane dužine u području 5,6 do 5 m. Modulirane frekvencije nisu bili okrugli brojevi i za svaki primjerak aparata određivane su posebno. Modulacija se vršila preko ultrazvučnog modulatora. Kao reflektor je služio sistem od sedam prizama na kućištu. Intenzitet primljene svjetlosti bio je veći, kada su se ispred reflektora postavljali odgovarajući

pretklinovi. Ukupno je bilo pet pretklinova za dužine od 130 do 7500 m. Upotreba pretklinova je bila korisna pri lošim atmosferskim uvjetima. Aparat se priključivao na bateriju (akumulator) napona 12 V, s tolerancijom od $\pm 0,1$ V (što je predstavljalo veliki problem jer je napon brzo opadao), ali ne neposredno nego preko transvertera. Aparat i reflektori postavljali su se preko upravljača na stativ.

Dimenzije aparata bile su 30x40x36 cm, a težina 32 kg! Težina upravljača instrumenta iznosila je 8 kg, dok su upravljači reflektora bili nešto lakši. Težina transvertera iznosila je 5 kg, reflektora 9,4, a svakog stativa 5,8 kg. Daljinomjer se pakovao u masivni drveni sanduk težine 18 kg, a transverter s upravljačem u drugi sanduk težine 10 kg. Svaki reflektor se pakovao u poseban sanduk težine 9 kg. Četiri upravljača za reflektore pakovali su se u posebni sanduk, a pretklinovi u mali sanduk.

Za snabdijevanje aparata električnom energijom bio je potreban izvor energije (baterija, akumulator i sl.). Kapacitet za 8-satni pogon iznosio je prema prospektu 8 Ah, a u praksi mnogo manje.

Danji domet iznosio je 7 km, uz normalan napon sijalice, a ako se koristio tzv. prenapon 10 km. Uz tri reflektora i prenapon može se postići domet do 15 km, a uz tri reflektora i prenapon sijalice do 15 km. Noćni dometi bili su i veći. Ovo su vrijednosti dometa po prospektu, mi smo na probnoj strani postigli domet 8 km, a veće domete nismo ni probali ostvariti.

Prije početka mjerenja, u zavisnosti od vanjske temperature trebalo je čekati 10-20 minuta da se instrument zagrije. Samo mjerenje trajalo je 15-20 minuta, a računanje isto toliko ako se izvodilo običnim kalkulatorom. Računanje se izvodilo u posebnom formularu, metodom postepenog približavanja, pri čemu je bilo nužno dužinu poznavati sa tačnošću od 1,5 km. Naravno, za računanje smo načinili kompjuterski program.

Osim što je došao neispravan, daljinomjer je došao bez odgovarajućeg certifikata do koga nikako nisam uspio doći, pa sam morao izvršiti kalibraciju. Tačne frekvencije izmjerene su Vojno-geografskom institutu u Beogradu (Astronomska opservatorija) i tako određene valne dužine, dok su adicione konstanta i sistematska greška skale goniometra određene na poljskom komparatoru u blizini Željezničke stanice u Sarajevu. Taj komparator je nekoliko godina ranije bio izmjeren invarnim žicama. Bio je dužine 384 metra (16 raspona od cca 24 metra), te imao tri betonska stupa na koje se direktno postavljao instrument i 16 betonskih biljega ukopanih ravno sa zemljom.

Kao rezultat detaljnog proučavanja i rada sa daljinomjerom EOS, te određivanja odgovarajućih vrijednosti kalibracionih parametara nastao je rad "Über Verändlichkeit der Parameter des elektrooptischen Streckenmessgerätes EOS", koji sam napisao zajedno sa Fadilom Hodžićem, ing. geod., objavljen u časopisu Vermessungs technik broj 4/1976.

Za potrebe izrade magistarskog rada u Sarajevu sam razvio manju trigonometrijsku mrežu u kojoj su teodolitom T2 Wild izmjereni svi kutovi, a daljinomjerom EOS izmjerene sve strane.

Rad je podijeljen na četiri glave ne računajući Uvod.

U Uvodu je izložen problem mjerenja velikih udaljenosti koji je tek pojavom elektronskih daljinomjera uspješno riješen.

U glavi 1. "Elektronsko mjerenje dužina" izložio sam princip i način rada elektrooptičkog daljinomjera EOS firme Carl Zeiss iz Jene i iskustva stečena u radu s njim.

U glavi 2. "Mjerenja za kalibraciju daljinomjera EOS" opisao sam detaljno kalibraciju tog daljinomjera izvršenu na poljskom komparatoru u Sarajevu i laboratorijska ispitivanja frekvencija u Astronomskoj opservatoriji u Beogradu.

U glavi 3. "Mjerenja u trigonometrijskoj mreži" prikazao sam trigonometrijsku mrežu, opisao način mjerenja kutova i strana u njoj, te dao interpretaciju rezultata mjerenja. Statističkom obradom i testiranjem postignutih rezultata, ispitao sam koje uvjete treba zadovoljiti da mjerenja ne budu opterećena sistematskim, nego da slijede zakon slučajnih grešaka.

U glavi 4. "Izravnanje trigonometrijske mreže" dao sam prikaz izravnanja u 11 različitim serija. Prvo je izvršeno izravnanje samo triangulacije sa samo mjenjenim kutovima, drugo trilateracije sa samo izmjerenim stranama, dok su sve ostale serije razne kombinacije kombiniranih kutnih i dužinskih mjerenja. Pri tome su uzimane razne težinske kombinacije.

Na osnovu postignutih rezultata došao sam do zaključka o najpovoljnijem odnosu težina posebno za linearna, a posebno za kombinirana mjerenja.

Rezime magistarskog rada objavljen je u publikaciji "Magistarski radovi", izdavač Građevinski fakultet u Beogradu 1974. godine, a opširniji izvod u časopisu "Geodetski list" Zagreb brojevi 4-6 i 7-9 iz 1973. godine, pod nešto izmijenjenim naslovima.

Zbog, najčešće tehničkih, problema sa daljinomjerom izrada rada trajala je dosta dugo, skoro dvije godine.

Pri izradi magistarskog rada od izuzetne pomoći su mi bili:

- moj mentor, pokojni prof. dr. Miodrag Jovanović, kojeg se uvijek sjećam sa velikim pijetatom,
- moj dragi kolega i prijatelj rahmetli Fadil Hodžić, geod. ing., koji mi je nesebično pomagao u stručnom i svakom drugom pogledu. Daljinomjer smo prevozili njegovim "Renaultom" sa velikim prtljažnikom; pomagao mi je pri namještanju daljinomjera i reflektora na stativ; daljinomjer se često kvario, a Fadil se dosta razumio u elektroniku pa smo ga popravljali često i na terenu,
- moj pokojni vrlo susretljivi kolega Pavle Zeremski dipl. ing. geod., koji je izvršio računanja u Računskom centru Građevinskog fakulteta u Beogradu na kompjuteru IBM 1130, koji je radio sa bušenim karticama,
- moj učenik i kasnije kolega rahmetli Fikret Kološ, koji je sastavio program za računanje dužina i uradio još neka računanja na malom kompjuteru "Packard" Geodetskog zavoda u Sarajevu.

Na osnovu rezultata magistarskog rada i nekih novih saznanja, izradio sam habilitacioni rad i odbranio ga na Građevinskom fakultetu u Sarajevu 20.03.1975.g., poslije čega sam na dan 04.06.1975 godine, po tada važećem zakonu, izabran u zvanje docenta za predmet Geodezija.

GG: Doktorirali ste 1978. Godine na Geodetskom odsjeku Građevinskog fakulteta u Beogradu?

K: U 1973. i 1974. godini radio sam, kao vanjski saradnik Građevinskog fakulteta u Beogradu, u gradu Boru, Srbija, na gradskoj trigonometrijskoj mreži.

Najprije sam uz pomoć iskusnog triangulatora prof. dr. Miodraga Jovanovića projektirao, razvio i rekognoscirao trigonometrijsku mrežu. Mreža se sastojala od 18 tačaka. Neke tačke stare trigonometrijske mreže su bile uključene, ali su prestabilizirane, pri čemu su nove došle tačno na mjesto starih.

Stabilizaciju, signalizaciju i mjerenja u mreži obavio sam samostalno.

Trigonometrijske tačke su stabilizirane stubovima izrađenim od šupljih azbestno-betonskih cijevi, unutrašnjeg prečnika 30 cm, debljine zida oko 2 cm, u koje je ugrađena specijalno pripremljena gvozdena armaturna mreža. Ranije iskopane rupe i unutrašnjost cijevi ispunjeni su betonskom masom. Sama tačka definirana je rupicom izbušenom u mesinganoj bolnici koja nadvišava stub za 10-15 mm. Ove cijevi se na tržište isporučuju u dužini od 5,00 m. U svrhu korištenja za stabilizaciju sječena su na dva nejednaka dijela: jedan dužine 3,00, a drugi dužine 2,00 m. S obzirom na dubinu ukopavanja nadzemni dio iznosi u prvom slučaju 2,0 - 2,1, a u drugom 1,0-1,1 m. Stubovi su sječeni na nejednake dijelove da bi se na kritičnim tačkama, izdizanjem iznad okolnog terena, smanjio nepovoljan utjecaj refrakcije.

Za signale upotrebljavane su pocinčane vodovodne cijevi dužine 0,75-1,50 m, vanjskog prečnika 35 mm. Cijevi su čvrsto naglavljene na bolcne i žicama provučenim kroz izbušene rupice pričvršćene za stubove.

Vertikaliziranje je izvršeno pomoću zidarske libele, zatezanjem žica provučenih kroz rupice u odgovarajućem smjeru.

Primijenjeni način stabilizacije i signalizacije pokazao se veoma dobrim: gornja površina stubova pogodna je za postavljanje teodolita i svih tipova elektronskih daljinomjera.

Horizontalni kutovi mjereni su teodolitom T3 Wild po odredbama Pravilnika za državni premer II-A deo, Osnovni radovi na gradskom premeru, Beograd 1956, dakle po metodi zatvaranja horizonta, pri čemu se nisam striktno pridržavao svih odredbi spomenutog Pravilnika, jer nikada nisam bio sklon "biranju" rezultata mjerenja, tj. odbacivanju velikog broja izvršenih mjerenja. Zahvaljujući tome postignuta je visoka vanjska tačnost.

Unutrašnja tačnost manja je od odgovarajućih tačnosti postignutih u devet gradskih mreža razmatranih u publikaciji: Jovanović, M.: Gradska trigonometrijska mreža (doktorska disertacija), Beograd 1963. Međutim, vanjska tačnost je među najboljim od tih razmatranih devet mreža. Naročito se to odnosi na zatvaranje trokuta; pokazalo se da izvršena mjerenja s velikom vjerovatnoćom pripadaju normalnom rasporedu, tj. da su kutna mjerenja u borskoj mreži u velikoj mjeri oslobođena utjecaja sistematskih grešaka.

Strane borske trigonometrijske mreže mjerio sam Distomatom DI 10 Wild. Prethodno sam vrlo savjesno izvršio kalibraciju. Prilikom mjerenja strana uvijek sam mjerio temperaturu i pritisak zraka i uvodio potrebne korekcije.

Mreža je izjednačena kao triangulacijska, trilateracijska i kombinirana, a za definitivne koordinate, kao najtačnije, uzeo sam one dobivene kombiniranim izjednačenjem. Izjednačena je kao slobodna, bez datih elemenata, uz postavljanje dodatnih uvjeta, a da bi se mogla povezati sa vanjskom, državnom, mrežom izvršio sam transformaciju koordinata u državni koordinatni sistem. Da su stabilizacija, signalizacija, i izvršena mjerenja kvalitetna pokazalo se već na početku računanja: Zatvoreni poligoni vlak "cik-cak" oblika u kojem su sračunate približne koordinate imao je po jednoj osi odstupanje od 8, a po drugoj 12 mm, tako da su približne koordinate izjednačenjem dobile samo male popravke.

Na osnovu izmjerenih vertikalnih kutova i strana, sračunate su metodom trigonometrijskog nivelmana visine svih tačaka borske mreže sa velikom tačnošću.

Sva potrebna računanja izvršena su u računskom centru Građevinskog fakulteta u Beogradu.

Za izradu doktorske disertacije pod naslovom "Prilog iznalaženju najpovoljnijeg rasporeda linearnih i uglovnih mjerenja u trigonometrijskim mrežama", pored podataka borske mreže, koristio sam i rezultate male trigonometrijske mreže u Sarajevu i tuzlanske mreže.

U borskoj mreži koristio sam i rezultate mjerenja koje je izvršio docent Slobodan Kobliška sa Građevinskog fakulteta u Nišu daljinomjerom Hewlett-Packard HP 3800B. Kutna mjerenja u tuzlanskoj mreži izvršio je Dragomir Zdjelar, dipl. ing. geod. instrumentom T2 Wild, a linearna pokojni docent Ranko Zuber elektrooptičkim daljinomjerom Hewlett-Packard HP 3800B. Mjerenja u tuzlanskoj mreži izvršena su 1974 godine.

Glavni rezultati doktorske disertacije objavljeni su u publikaciji "Radovi 7 Građevinskog fakulteta u Sarajevu", odakle navodim samo kratki Rezime:

„Najprije se razmatra ocjena tačnosti slobodne trigonometrijske mreže pomoću tri vrste koeficijenata težina: apsolutnih, relativnih i parcijalnih.

Zatim se ispituje kvalitet trigonometrijske mreže u odnosu na vrstu i broj mjerenih elemenata.

Najzad, razmatraju se rezultati dobiveni izjednačenjem u zavisnosti od težina koje se dodjeljuju mjerenim elementima.

Na osnovu provedenih ispitivanja izvode se sljedeći zaključci:

- Za zornu ocjenu tačnosti položaja trigonometrijskih tačaka u slobodnoj trigonometrijskoj mreži najpogodnija je ocjena pomoću relativnih koeficijenata težina, dok ocjena pomoću parcijalnih koeficijenata težina može korisno poslužiti za prethodnu ocjenu tačnosti trilateracijske i donekle kombinirane mreže.
- Ako je tačnost linearnih i kutnih mjerenja usklađena, trilateracijskim mrežama treba dati prednost u odnosu na triangulacijske. Izuzetak predstavljaju mreže sa veoma malim brojem linearnih elemenata u odnosu na kutne. Kombinirane mreže imaju značajnu prednost u odnosu na jednorodne i onda kada tačnost mjerenja linearnih i kutnih mjerenja nije usklađena“.

U trilateracijskim mrežama rezultat dobiven izjednačenjem praktično ne zavisi od kriterijuma po kojem se mjerenim elementima dodjeljuju težine. U kombiniranim mrežama najvažnije je uspostaviti pravilan odnos težina između linearnih i kutnih mjerenja. Pri tome je svrsishodno svim kutnim elementima dodijeliti iste težine, a linearnim elementima težine dodijeliti obrnuto srazmjerno sa kvadratima njihovih dužina.

Rad ovakve vrste zahtijevao je veoma obimna računanja. Računanja manjeg obima obavljena su u Elektronskom računskom centru Građevinskog fakulteta u Sarajevu na kompjuteru IBM 1130, pri čemu zahvalnost dugujem pokojnom Ljubomiru Galiću dipl. fizičaru asistentu Građevinskog fakulteta u Sarajevu.

Za računanja većeg obima kapacitet ovog računara bio je nedovoljan, pa su takva računanja obavljena na kompjuteru "UNIVAC" u Elektronskom računskom centru Organizacije udruženog rada ENERGOINVEST u Sarajevu. Za izradu programa i veoma uspješnu organizaciju računanja najveću zahvalnost dugujem dragom kolegi Joži Korpiću dipl. ing. glavnom inženjeru OUR ENERGOINVEST (sada živi u Ljubljani).

Slika 4: Dr. Nihad Kapetanović (treći s desna) na svečanoj promociji doktora nauka

GG: Osim na Građevinskom fakultetu, učestvovali ste u nastavi i na drugim fakultetima?

K: Od 1959. godine bio sam asistent iz premeta Melioracije na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu, koji je prvo predavao prof. Josip Bač, a kasnije prof. Husein Muftić. Pored toga sam od 1958. godine predavao predmet Fotografija na Geodetskoj tehničkoj školi u Sarajevu, koji su đaci jako voljeli radi praktičnih radova. Zajedno smo snimali, razvijali filmove i izrađivali fotografije. Tada se nije štedilo na fotomaterijalu, koji je Škola nabavljala.

Dok sam radio na Šumarskom fakultetu, svake godine organizirana je praksa iz Geodezije na Građevinskom fakultetu u Sarajevu, na kojoj sam sa svakom grupom posebno izvodio radove iz triangulacije, na kojoj je profesor Ismet Aganović posebno insistirao. Po prelasku na Građevinski fakultet ostao sam honorarno na Šumarskom fakultetu, za koji sam radio od 1957. godine do penzioniranja, pa i nakon toga.

Kada je bila otvorena Viša geodetska škola, bio sam angažiran za predmet Fotogrametrija.

Na Geodetskom fakultetu u Zagrebu bio sam 1991. i 1992. godine član komisije za ocjenu i odbranu dva magistarska rada (radilo se o bosanskohercegovačkim studentima).

Pamtim jednu zgodu iz Geodetske tehničke škole:

- Jedan učenik požalio se svom razredniku da ga je, kada ni nakon višekratnog ponovljenog objašnjenja nije mogao nešto razumjeti, jedan nastavnik nazvao topom. U zbornici se razvila veoma živa diskusija, jedni nastavnici su smatrali da je to uvreda, a drugi da je to samo šala. Presudio je direktor: "Zaista je uvreda - za topa".

GG: Kako se uz Geodetski odsjek Građevinskog fakulteta vežu i mnogobrojni naučni i stručni projekti, možete li izdvojiti najznačajnije projekte koje ste realizovali zajedno sa studentima?

K:

- Studija o ispitivanju deformacija terena u gradu Tuzli geodetskim metodama, svake godine od 1976. do 1982.,
- Studija o ispitivanju deformacija terena na rudniku soli "Tušanj" geodetskim metodama, svake godine od 1983. do 1988.,
- Projekat geodetskih mreža na rudniku soli "Tetima" u Gornjoj Tuzli 1984. godine,
- Ispitivanje deformacija terena na rudniku "Tetima" u Gornjoj Tuzli geodetskim metodama, 1985. i 1986. godine,
- Poligonometrijska i nivelmanska mreža mjesta Breza i rješavanje stereoparava (u okviru proizvodne prakse iz Geodezije).
- Poligonometrijska i nivelmanska mreža, te rješavanje stereoparova u okviru aerofotogrametrijskog snimanja mjesta Žepče, 1982. godine, (proizvodna praksa).
- Poligonometrijska i nivelmanska mreža, te rješavanje stereoparova u okviru aerofotogrametrijskog snimanja mjesta Olovo, 1984. godine (proizvodna praksa).

GG: Na slijeganju Tuzle su mnoge generacije studenata diplomirale?

K: Svakako je dosta studenata radilo diplomatske radove iz Geodezije, Inženjerske geodezije (Rudarskih mjerjenja) i Fotogrametrije na osnovu radova u Tuzli, ali tačan broj ne bih znao.

Jedna caka iz Tuzle:

- Dvojica naših kolega običavali su u Tuzli akšamlučiti u prirodi. Stariji je obično pripremao meze, salatu, piće i sve drugo što je trebalo. To je volio raditi natenane, uživajući i čekajući da se smrači. Drugi, mlađi, bio je nestrpljiv i taj ga je ritual pomalo nervirao. Kada se jednom priprema baš oteгла rekao je: "Ovo nije akšamluk, ovo je jacijaluk".

GG: Vjerovatno ste se aktivno služili i nekim svjetskim jezikom. Obzirom da je to bilo zlatno vrijeme Jugoslavije pretpostavka je da je to ruski jezik?

K: Odmah po Oslobođenju, već 1945. godine, kada sam pohađao treći razred gimnazije, na sat je došla jedna vrlo simpatična starija gospođa Ruskinja i rekla: "Ja vaša babuška, a vi moji đaci" i uspostavila srdačan odnos. Iako sumnjam da je bila iz školsko-pedagoške struke, ipak nas je strpljivim radom i ljubaznošću uspjela dosta toga naučiti. U osmom razredu gimnazije u Sarajevu imao sam pravu profesoricu. Da sam ruski prilično naučio, ispostaviti će se kasnije u odgovoru na pitanje o geodetskim skupovima.

Kao što je poznato, sovjetska literatura na ruskom bila je dobra, izdavali su djela svih svojih naučnika, a prevodili su dobre knjige sa svih jezika. Knjige su im bile grafički skromno opremljene u odnosu na zapadna izdanja, ali i vrlo jeftine (ogromni tiraži).

U gimnaziji i na fakultetu učio sam francuski, ali unatoč solidnim ocjenama nisam bogzna šta naučio. U stručnoj literaturi na tom jeziku mogu se snaći uz teškoće i rječnik.

Inače većinom se služim njemačkim jezikom. Kao asistent početnik završio sam po nekoliko kurseva: početnih, srednjih i naprednih, tako da sam se bez teškoća upisao na postdiplomski studij, pri čemu se zahtijevalo poznavanje jednog svjetskog jezika.

GG: U zvanje redovnog profesora ste izabrani 1987 godine. Kakva su Vaša iskustva u izvodenju nastave na dodiplomskom i postdiplomskom studiju na Građevinskom fakultetu u Sarajevu? Kakve su bile generacije studenata, onako hronološki?

K: Mislim da, generalno govoreći, studenti iz godine u godinu, postepeno, ali stalno postižu sve bolje rezultate. Prvo stoga što su, zahvaljujući razvoju računarske tehnike oslobođeni rutinskih računskih operacija, na čemu su starije generacije gubile mnogo vremena, pa više pažnje mogu posvetiti razmišljanju i interpretaciji rezultata. Drugo, brže i lakše dolaze do informacija. Također, mislim da i nastava po bolonjskom procesu doprinosi redovitijem učenju. Nema prenošenja ispita u narednu godinu, što za posljedicu ima smanjenje kampanjskog učenja.

Najzad, što je isto tako od važnosti, imaju sve bolje i ambicioznije domaće i gostujuće nastavnike i asistente. Rečeno se odnosi na dodiplomski studij. Slično je i sa postdiplomskim, s tim što sam, nažalost predavao samo jednoj generaciji postdiplomaca predmet Analiza pomaka i deformacija objekata i izradio odgovarajuća skripta.

GG: Dobitnici ste nekoliko priznanja. Koje biste izdvojili kao najdraže?

K:

- Orden rada sa srebrenim vijencem, 1980. godine,
- Plaketa Univerziteta u Sarajevu za 25. godina uspješnog rada na Univerzitetu, 1983. godine,
- Povelja Građevinskog fakulteta u Sarajevu prilikom 35-godišnjice rada u znak posebnog priznanja za izuzetne zasluge u radu i razvoju Fakulteta, 1985. godine.

GG: Uvaženi profesore, autor ste velikog broja naučnih i stručnih radova, nemoguće ih je na ovih nekoliko stranica sve pobrojati. Koje bi izdvojili kao posebno interesantne?

K:

- Skraćeni postupak za računanje odsječaka osnovice i adicioni konstante daljinomjera (koautor Fadil Hodžić), Geodetski list Zagreb br. 7-9/1975.,
- Opređenije koordinat četvrtorjtoj točki po koordinatam trjoh točjek, Geodezija i aerofotosjomka, Moskva br. 4/1976.,
- Računanje poligonog vlaka u kojem nisu izmjereni svi elementi, Geodetski list Zagreb br. 7-12/1986.,
- Određivanje koordinata trigonometrijske točke mjerenjem unutrašnjih pravaca i

vertikalnih kutova na dvije date točke (dva postupka), Geodetski list Zagreb, br. 1-3/1990 i br. 3/1994.,

- Eliminacija greške optičkog viska ugrađenog u podnožje instrumenta metodom rada, Geodetski glasnik Sarajevo br. 28/1990.

GG: Da li postoji neki poseban recept za ovako uspješno pisanje radova, odnosno da li imate kakvih savjeta za mlade generacije?

K: Ne postoji recept, svako ima svoj način, neko voli pisati danju, neko noću, neko čak uz muziku. Mislim da treba čitati i pri tome razmišljati. Treba raditi umjereno, u protivnom nastaje zamor, pa nema pravog efekta.

Nemojte previše dugo gledati u ekran, čuvajte oči. Nastojte uvesti neki dnevni ritam, malo rada, malo rekreacije.

GG: Napisali ste nekoliko knjiga. Vaša knjiga koju ste napisali pred odlazaka u penziju, „Geodezija“, nezaobilazan je udžbenik u nastavi za studente šumarstva i građevinarstva.

K: Spomenuta knjiga koju sam napisao zajedno sa rahmetli profesorom Farukom Seleskovićem je rasprodana i dobro je da je tako, jer je već pomalo zastarjela, izdao ju je Univerzitet u Sarajevu 1999. godine. Od toga doba tehnika računanja je usavršena, a pojavljuju se i sve savršeniji instrumenti. Mlađe kolege treba da napišu novu, može biti manjeg obima.

Istakao bih još udžbenik Račun izravnjanja za Geodetsku tehničku školu, izdanje Dom štampe Zenica, 1997., koji je aktuelan, jer obrađuje samo osnove računa izravnjanja; zatim udžbenik za Šumarsku tehničku školu (koautor Vehbija Malanović dipl. ing. geod.), izdanje Publishing Sarajevo 1997., jer ima dosta praktičnih uputstava; te monografiju Položajna greška trigonometrijske tačke, izdanje "Radovi br. 7 Građevinskog fakulteta u Sarajevu", 1981.

GG: Uvijek su se organizovali razni naučni i stručni geodetski skupovi, kako inostranstvu tako i u ondašnjoj Jugoslaviji, u čijem sastavu je bila i Bosna i Hercegovina. Možete li izdvojiti neki naučni skup koji Vam je bio poseban?

K: Ostalo mi je u sjećanju kada sam podnosio referat na ruskom jeziku na XXXVI Načno-tehničkoj konferenciji o rezultatima naučno-istraživačkih radova u Moskvi 1977. godine. Svi učesnici su bili iz Sovjetskog saveza odnosno Istočnog bloka i svi su, uključujući i one iz tadašnje Istočne Njemačke, perfektno govorili ruski. Imao sam mjesec dana za kakvu-takvu pripremu, pa sam se bojao kako će to ispasti. Sam referat nije bilo teško izložiti, jer sam to izvježbao u Sarajevu s jednom profesoricom ruskoga jer je u ruskom jeziku je veoma važan pravilan naglasak. Međutim, kod njih se poslije svakog predavanja razvija diskusija koja često traje duže od samog referata. Uspio sam razumjeti pitanja, a rekli su mi da su razumjeli odgovore. Bio sam zahvalan našoj "babuški" koju sa ranije spominjao. Nakon dvadesetak dana boravka u Sovjetskom savezu, mnogo bolje sam se snalazio, ali predavanje sam držao odmah drugog dana po dolasku.

Slika 5: Prof.dr. Nihad Kapetanović (u sredini) na stručnom savjetovanju u Opatiji, Hrvatska

GG: U zasluženu penziju ste otišli 2002. godine. Kako su proticali i kako protiču penzionerski dani?

K: U penziju sam otišao po sili zakona, sa navršenih 70 godina života i to mi je bilo normalno. Prije odlaska u penziju, pošto sam vršio dužnost rukovodioca Odsjeka, bio sam angažiran na pronalazenju i izboru nastavnika na svim stručnim predmetima, pa tako i predmetu Geodezija, koji sam do tada predavao. U penziju sam otišao nekako tiho, rješenje o prestanku radnog odnosa dobio sam mnogo ranije, sve se jednostavno završilo, nisam više držao predavanja, nisam dobivao pozive za sjednice Nastavno-naučnog vijeća i slično. Kao penzioner, bez ikakvog angažmana, nisam više imao šta tražiti u fakultetskoj zgradi, a na Geodetski odsjek sam još dolazio, doduše rjeđe, studenti su dolazili na konsultacije, a kolege na razgovor. Dvije stvari su me ipak deprimirale: prva što nakon 45 godina službe nisam popio "završnu kafu" sa nekim iz uprave Fakulteta. Za utjehu, članovi Odsjeka su mi priredili lijep oproštaj sa poklonom za uspomenu. Druga je što nisam mogao biti mentor, pa čak ni član komisije nijednom postdiplomcu kojima sam predavao predmet "Analiza pomaka i deformacija objekata", iako je bilo više interesanata. Na moje veliko zadovoljstvo većina je uradila magistarske radove kod mojih kolega, a neki su i doktorirali. Sada opet imam licencu, ali godine i prekid učinili su svoje. Inače u penziji mi nikada nije bilo dosadno, uvijek se ima nešto lijepo pročitati i pogledati. Sa suprugom šetam, obilazim rodbinu i prijatelje te tako provodim penzionerske dane.

GG: Od 2007. izabrani ste u trajno zvanje profesor emeritus. Kakav je osjećaj kada i u penziji možete dosta pomoći geodetskoj struci?

K: Kada sam se već posve pomirio sa pravom penzijom, iznenada, nakon pet godina, zaslugom mojih upornih kolegica i kolega pokrenut je proces za moj izbor u zvanje profesora emeritusa Univerziteta u Sarajevu. Procedura je dosta dugo trajala, tako da sam 28.11.2007. godine izabran u to počasno zvanje. Lagao bih kad bih rekao da me to nije obradovalo. Ima tu ponekad i prilično posla: predsjednik ili član komisije za doktorske i magistarske radove, izbor nastavnika i saradnika, učešće u izradi nastavnih planova i programa, nostrifikacijama i ekvivalencijama diploma stečenih u inozemstvu, ali se nadam da time pomažem Fakultetu i Odsjeku.

Slika 6: Emeritus prof.dr. Nihad Kapetanović (lijevo) kao član Komisije za odbranu magistarkog rada na Građevinskom fakultetu u Sarajevu

GG: Sadašnje generacije se nadaju da biste mogli postati član Akademije nauka i umjetnosti BiH. Šta Vi mislite o tome?

K: Za to nemam uvjeta. Međutim bilo bi veoma korisno i važno za geodetsku struku BiH da ima svog akademika. Nažalost, u našoj zemlji za sada još ne vidim pogodnog kandidata, ali za to počasno zvanje od sveg srca predlažem uvaženog, u svijetu vrlo poznatog znanstvenog radnika i bosanskohercegovačkog patriotu dr.sc. Asima Bilajbegovića, redovnog profesora na Fakultät Geoinformation, Dresden i redovnog profesora Građevinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Od osnivanja Geodetskog odsjeka, pa i puno prije toga vrlo ozbiljno je pomagao bosanskohercegovačkim geodetima, često i bez materijalne naknade. O njegovim predavanjima i odnosu prema njima mnogobrojni kolege i studenti imaju samo riječi pohvale. Posebno ističem njegovo mentorstvo u mnogim doktorskim, magistarskim i diplomskim radovima na našem Fakultetu. Sve kolegice i kolege s kojima sam o tome razgovarao dijele moje mišljenje. Naravno, ovo je ozbiljan zadatak i zahtijeva veliki angažman, ali naš profesor dr. Asim Bilajbegović to zaslužuje.

GG: Uvaženi profesore, bili ste prodekan za finansije Građevinskog fakulteta. Šta mislite o sadašnjem ustrojstvu studija geodezije? Smatrate li možda potrebnim osnivanje Geodetskog fakulteta s više usmjerenja, gdje bi studenti mogli odabrati i izučavati određena područja geodezije?

K: Osnivanje samostalnog Geodetskog fakulteta bilo bi veoma korisno za daljnji razvoj struke. Dekan Građevinskog fakulteta ima isto mišljenje. Trebalo bi odmah započeti pripreme u tom smislu, pa za prvo vrijeme računati samo sa prva dva stupnja studija, a kasnije kada bude više domaćih znanstvenika, misliti o uvođenju doktorskog studija. Bilo bi, također za početak dovoljno imati fakultet sa jednim ili dva odsjeka, odnosno usmjerenja.

GG: Kakav je po Vašem mišljenju status geodetske struke u današnjem društvu?

K: Vrlo loš. Na bitnim rukovodećim mjestima u upravi ima veoma malo geodeta, pa čak i u općinskim katastrima. Geodetske radove često izvode negeodeti ili nedovoljno obučeni geodeti, dok geodeti ne smiju ni pomisliti da bi izvodili radove iz geodeziji bliskih struka. Jedan od razloga za takvo stanje je i to što među političarima ima vrlo malo geodeta koji su ostali vjerni svojoj struci u tolikoj mjeri da bi se svesrdno borili za njeno daljnje unapređenje.

GG: Možda bi mogli nešto reći i o Geodetskom glasniku. Vjerovatno se sjećate problema oko izlaženja Geodetskog glasnika?

K: Prije odgovora na ovo pitanje pogledao sam u Geodetski glasnik br. 37 iz 2003. godine i podsjetio se nekih činjenica koje su prikupili naše cijenjene kolege Mustafa Begić, dipl. pravnik i geod. ing. i rahmetli Fadil Hodžić, ing. geod.

Prvi broj našeg časopisa pod imenom "Glasnik" izašao je 1968. godine na skromne 22 strane. Od tog prvog broja do 1981. godine pod uredništvom Muhameda Šestica, dipl. ing. geod. izašlo je 19 brojeva. Od broja 20 koji je izašao 1983. godine, pa sve do njegove smrti 1998. tj. do broja 32 glavni i odgovorni urednik bio je naš uvaženi rahmetli kolega prof. dr. Smail Pašalić. Od broja br. 24 (1987 godine) časopis je preimenovan i od tada se zove "Geodetski glasnik". Istovremeno je promijenio fizionomiju te donosio više stručnih i naučnih radova, pošto je stasao veći broj mladih i ambicioznih geodetskih stručnjaka.

Materijalnih problema je bilo manje nego sada.

GG: Bili ste i glavni i odgovorni urednik a i zamjenik. Da li je Geodetski glasnik imao mjesto u društvu koje mu zaista i pripada?

K: Od broja 24 (1987. godine) bio sam zamjenik, a od broja broj 33 (1999. godine) do broja 37 (2003. godine) glavni i odgovorni urednik. Koliko god smo se trudili, naš časopis u društvu nije imao mjesto koje je zasluživao. Po mom mišljenju najveći nedostatak je bio u tome što je većina priloga dolazila iz Sarajeva. Ne može se to pravdati isključivo političkim razlozima, jer je slična situacija bila i prije rata. Bez lažne skromnosti reći ću da sam kao zamjenik i glavni urednik animirao, da ne kažem vukao za rukav kolege da pišu radove, vršio kakvu-takvu recenziju, redakturu, lekturu, korekturu, određivao kategoriju i UDK priloga i sl. Nikada nisam dozvolio vrijeđanje kolega u priložima, te nisam dozvoljavao objavljivanje već objavljenih radova na drugom mjestu, čak bez objavljivanja izvornika, iako je bilo pritisaka u tom smislu.

Naš je časopis manje-više redovno izlazio. Čak i za vrijeme rata 1994. godine uspjeli smo objaviti Geodetski glasnik br. 30 posvećen Prvom savjetovanju Saveza geodetskih inženjera i geometara Bosne i Hercegovine. U tom broju objavljeni su i nekrolozi za čak devet naših kolega poginulih ili umrlih od početka rata do izlaska tog broja.

Od 24-tog broja, kada sam se aktivno uključio u rad za Geodetski glasnik saradivao sam sa većim brojem kolega. Ovdje moram posebno izdvojiti trud i zalaganje rahmetli profesora dr.

Smaila Pašalića i već više puta spominjanog kolege Fadila Hodžića, geod. ing., koji je obavljao dužnost sekretara i tehničkog urednika i mnogo doprinio estetskom izgledu časopisa.

GG: Obzirom da ste u Uredničkom odboru i sadašnji brojevi Geodetskog glasnika su Vaša obaveza?

K: Ta mi obaveza ne pada teško, naročito zato što su ga od broja 38 (2005. godine) preuzeli mlađe kolegice i kolege. Od tada naš časopis sve više napreduje, kako u znanstvenom i stručnom, tako i u tehničkom pogledu. Posebno bih istakao (nove) priloge kolege dr. Admira Mulahusića "Važniji događaji iz struke u 2011. godini" u broju 40, te priloge "Iz drugih časopisa" u broju 40 autorice mr. Džanine Omićević i broju 41 autora mr. Jusufa Topoljaka, jer za takvim priložima postoji potreba.

I u drugim bosansko-hercegovačkim centrima izlaze (ne znam da li stalno ili povremeno) publikacije iz geodezije. Nema tačan uvid, ali se sjećam da sam neke od tih radova imao u rukama. Bilo bi dobro da se neka kolegica ili kolega zainteresira za zanimljive priloge iz tih publikacija, prikaže ih u našem časopisu i tako uspostavi vezu s njima.

GG: Dugogodišnji ste član Saveza geodetskih inženjera i tehničara?

K: Od dolaska u Sarajevo 1957. godine bio sam aktivan član Saveza geodetskih inženjera i geometara Bosne i Hercegovine. Prije rata održano je dosta stručnih predavanja istaknutih stručnjaka iz cijele tadašnje Jugoslavije, od kojih sam i ja održao nekoliko o tada aktuelnim temama (npr. elektronskim daljinomjerima). Pored toga, bilo je i drugih druženja u prostorijama tada jako popularnog DIT-a (Društvo inženjera i tehničara).

Zaslужni sam član i dobitnik Povelje i Plakete Saveza geodetskih inženjera i geometara Bosne i Hercegovine od 1989. godine

Počasni sam član i nosilac Povelje počasnog člana Saveza geodetskih inženjera i geometara Bosne i Hercegovine od 1991. godine.

GG: Uvaženi profesore, Ima li nešto bitno što biste htjeli posebno istaći, a smatrate da će biti interesantno čitaocima Geodetskog glasnika?

K: Ima! Zbog nepostojanja državnih institucija u oblasti geodezije ugroženo nam je nacionalno blago. U prostorijama Uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove Bosne i Hercegovine u Sarajevu nalazi se veliki broj karata, mapa i planova i drugih dokumenata od 1886. godine pa nadalje. Bojim se da se o toj baštini ne vodi dovoljno računa. Sa velikim entuzijazmom i upornošću o tome trenutno brine naš uvaženi kolega Mustafa Begić, dipl. pravnik i ing. geod., možda i bez dovoljno podrške. Kako je taj naš kolega već u podmaklim godinama i narušenog zdravlja, bojim se da taj posao neće moći još dugo obavljati. Mislim da bi se u prostorijama pomenute Uprave mogla uraditi stalna postavka-izložba i, zašto ne, urediti i odgovarajući Muzej geodetskih instrumenata i pribora. Slično imaju i druge, kao i zemlje u našem okruženju. Vjerovatno bi za to bila zainteresirana Geodetska služba Republike Austrije, s obzirom na to da je bivša Austrougarska i uspostavila prvu ozbiljnu geodetsku službu u Bosni i Hercegovini. Sjećam se kada je 04.10.1996. u Sarajevu obilježeno 110 godina Katastra zemljišta Bosne i Hercegovine. O ovoj manifestaciji pisano je u Geodetskom glasniku br. 32 (1998. godine) na str. 5-24 uključivo govor gospodina Güntera Schuster-a iz geodetske službe Republike Austrije pod naslovom "110 Jahre Kataster in Bosnien-Herzegovina: Ehrenurkunde für die österreichische Katasterverwaltung". Vjerujem da je Geodetska služba Austrije i sada zainteresirana za saradnju, samo bi ih trebalo ponovo animirati.

Mislim da bi se i sa Bošnjačkim institutom rahmetli Adila Zulfikarpašića mogla izvršiti razmjena mapa i drugih dokumenata.

Mlađe kolegice i kolege koji budu dovoljno strpljivi da ovaj prilog pročitaju do kraja će pomisliti: "Naš stari profesor nam je u amanet ostavio baš mnogo zadataka i obaveza". Međutim, ako se mi geodeti ne potrudimo za razvoj naše struke u svakom pogledu, niko to za nas neće učiniti.

Na kraju, želim se zahvaliti pregaocima Geodetskog glasnika na ovako lijepom obilježavanju mog jubileja. Kazao sam sve što mi je ležalo na srcu!

Slika 7: Nada i Nihad Kapetanović u svom domu

Razgovarali:

Jusuf Topoljak i Nedim Tuno